

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ VE SINAV ANI STRATEJİLERİ

İsmail KARAKUŞ

Eğitim Bilim Uzmanı/Psikolojik Danışman

İsmail_karakus@hotmail.com/05052213149

**KOCASINAN ANADOLU LİSESİ
PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİ**

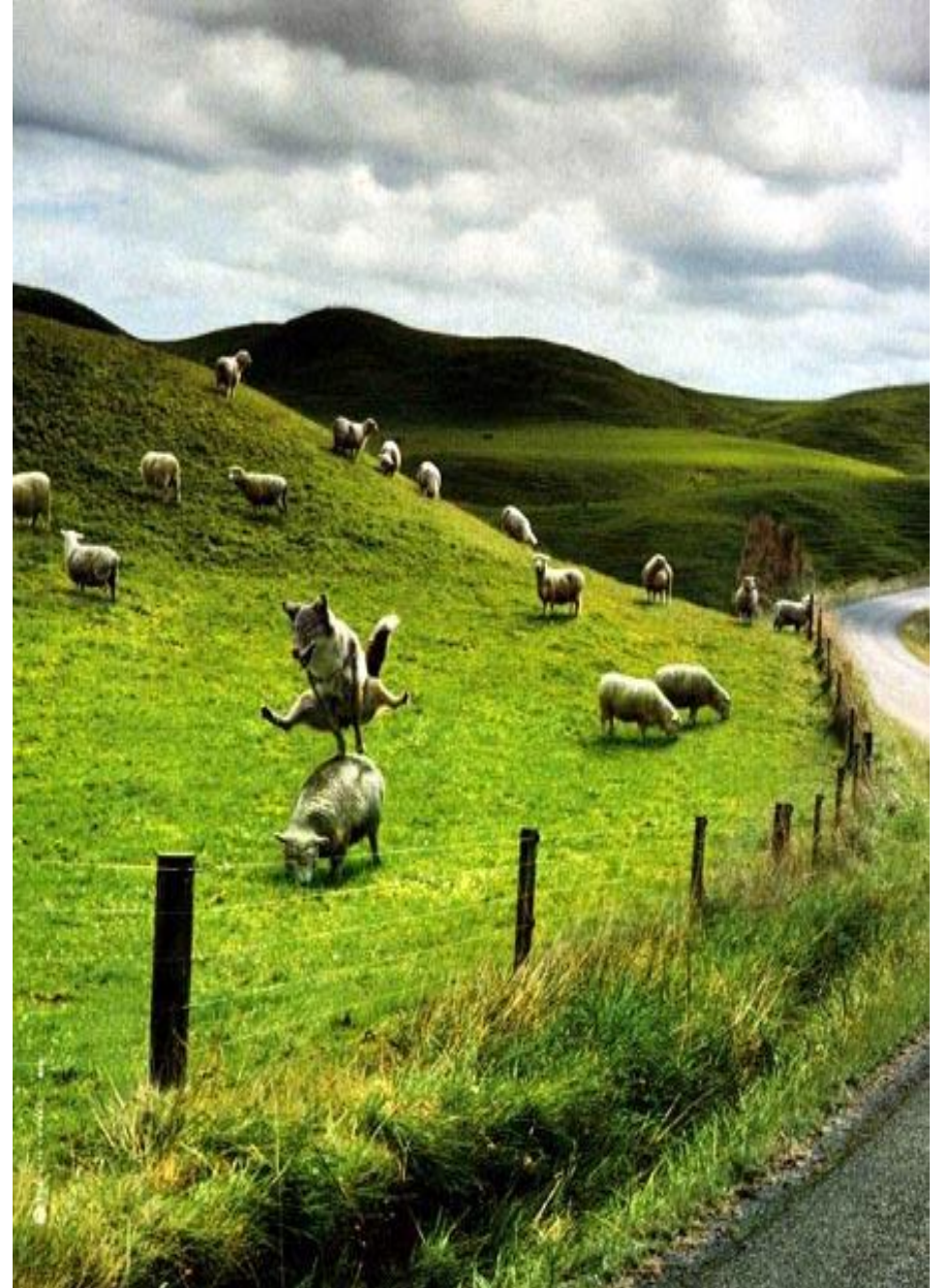
ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

2

Test çözümede 3 unsur önemlidir:

- **Bilgi**
- **Yorum**
- **Hız**

SORULARDAN KORKMAYIN

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

4

- **Bilgi:** Öğrenmeyle kazanılır. Tekrarlarla pekiştirilir. Test çözme tekniğini kullanmanın temelini teşkil eder.
- **Yorum:** Öğrenilen ve tekrarlarla pekiştirilen bilgiyle ilgili düşünce geliştirme veya bilgiye farklı açılardan bakabilme gücünü ifade eder. Test çözme tekniğinin geliştirilmesini sağlar.
- **Hız:** Kazanılan bilgiye ve elde edilen yorum gücüne ait problemlerin zaman sınırlaması içinde çözülmesidir. Hız, test çözerken zamanı etkili şekilde kullanmanıza yardım eder.

Denemelerde hep Őu konudan soru geliyor ve ben onları yapamıyorum. Gerçek sınavda da gelirse yapamam demeyin. önyargılı olmayın.

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

6

- Her sorunun kendine has mantığı vardır. Test çözerken kendi mantığınızla değil, sorunun mantığına göre hareket etmelisiniz.
- Soru kökünün iyi okunup anlaşılması, daha sonra cevabının düşünülmesi gerekir. Soru kökü anlaşılmadan cevabı düşünmeye çalışmak hızı düşürür. Zaman kazanmak için soruyu okumadan cevap şıklarına koşmak sizi yanıltabilir.

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

7

- Soruda sizden ne isteniyorsa ne eksik ne fazla, sadece istenileni düşünmelisiniz. Bazı sorular sizin için çok kolay gelir ve cevabın böyle kolay olmayacağını düşünürsünüz. Halbuki bazen böyle kolay sorular sormak da bu işin tekniğinin bir parçasıdır.
- Her testte bilgi seviyesinin altında ve üstünde sorularla karşılaşılırsınız. Ancak testin genelini standart bilgi birikimi ve yorum gücüyle çözülebilecek sorular oluşturur. %10'u çok zor/çok kolay, %20'si zor/kolay ve %40'i normal bilgi seviyesindedir.

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

8

- Sorulara önyargılı yaklaşmayın. “Bu soru zor ben yapamam; bu soru kolay cevap A şıkkı!” gibi zaman kazanmaya yönelik aceleci davranışlar kazanmak yerine kaybettirebilir.
- Turlu soru çözme yöntemi, testteki her soruyu incelemenize yardımcı olur. Cevaplandırılmayan soruları soru kitapçığında bir işaret veya bir simgeyle simgelenmek o soruların ikinci turda daha kolay bulunmasını sağlar.
- Hatalı okuma davranışları da önemli sıkıntılar yaşamınıza neden olabilir. Olumsuz bir ifadeyi olumlu olarak okumak, soruyu veya cevabi hatalı düşünmenize sebebiyet verebilir.

DENEME ŞİNAVLARINI ÖNEMSEYİN VE ZAMAN AYIRIN

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

10

- İnsan psikolojisi soru içindeki ifadeleri olumlu yönde algılamaya eğilimlidir. Bu nedenle soru formlarında altı çizili veya kalın yazı karakterli ifadeleri daha dikkatli okumalısınız.
- Soru kökünün veya soru metninin uzun olması sizin için daha fazla ipucu anlamına gelir. Bu sebeple uzun metinli sorular daha kolay çözülebilen sorular olarak algılanmalıdır.
- Paragraf tipli sorularda genellikle paragraftan önce soru kökünün okunması paragrafın ikinci defa okunması mecburiyetini önler. Soru kökünü okuyan zihin, soruyu zihni hazırlıkla okuma eğiliminde olur.

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

11

- ÖSS bütün soruları cevaplama mecburiyeti olan bir sınav değildir. Biliyorsanız elbette cevaplandırmanızda mahsur yoktur. Ancak cevabi konusunda tereddüt ettiğiniz soruları gelişigüzel cevaplandırmak fayda değil, zarar verir. Unutmayın ki her soru, her net önemlidir. Bir soru sizi en az 20.000 kişinin üstüne de çıkarabilir, altına da düşürebilir.
- Cevap şıklarından sorunun çözümüne gitmek de test tekniğinde önemli bir yoldur. Yüzde yüz emin olmadığınız sorularda şıkları eleyerek doğru cevaba yaklaşabilirsiniz. Cevap şıklarını elerken eğer 2 şıkka indirebilmişseniz bunlardan birisini seçmenizde mahsur yoktur. Ancak ikiden fazla şık cevap olabilecek nitelikteyse bu soruyu cevaplandırmamanız, en azından sınavın sonlarına doğru soruya dönmek üzere bos bırakmanız daha uygun olacaktır.

DENEME
SINAVLARINI
GERÇEK SINAVIN
BİR PROVASI GİBİ
GÖRÜN

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

13

- Test çözerken sorunun doğru cevabini bulmak kadar önemli olan bir diğer olay da cevap olmayacak şıkların tespitinin yapılmasıdır. Böylece çözüm alternatiflerini daha netleştirir ve doğru şıkka ulaşabilme hızınızı daha da arttırabilirsiniz.
- ÖSS tipi sınavlarda hem psikolojik gerilimi yüksek olan hem de muhteva zenginliği bulunan sınavlardır. Bu sınavlarda test çözümünü sekteye uğratan en önemli unsurlardan birisi, sınav kaygısı ve bu yüksek kaygı seviyesinin soruları anlamayı ve problemleri çözmeyi zorlaştırmasıdır. Test çözümü esnasında testte yer alan konuların dışında düşünme süreçleri konsantrasyonu bozar. Bu sebeple hangi testi çözüyorsanız, zihni yorgunluğunuz da o konunun sınırları içinde olması gerekir.

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

14

- Her derse ait test muhtevası o dersin özelliklerini taşır. Bu yüzden her ders için aynı test çözme mantığını kullanmak hatadır. Her test için farklı test çözme mantığı geliştirmeniz test tekniğinizin gelişmesine yardım eder.
- Cevap şıklarında cevaba benzeyecek bazen iki, bazen de üç şık bulunabilir. Bunlara çeldirici adı verilir. Çeldiriciler ilk basta cevap gibi görünebilir ama ufak bir zihni egzersizle doğru cevabı bulmanız mümkündür. Bu tip sorularda cevap genellikle soru metninde saklıdır.

KENDİMİZE GÜVENELİM, GÜVENİMİZİ
DENEMELERLE TAZELEYELİM.

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

16

- Test çözümünde kodlama da önemlidir. Soruyu kitapçık üzerinde çözmüş olmak o soruyla isinizin bittiği anlamına gelmez. Soruyu doğru çözmek kadar optik forma doğru kodlamak da önemlidir. Kodlama her sorudan sonra yapılmalıdır. Bu asla bir zaman kaybı değildir. Çünkü kodlama için geçen süre bir ölçüde dinlenme sürenizdir. Bu zaman dilimi içinde bir soruyla olan zihni bağınızı koparır, başka soruya geçmek için zamanın geldiğini düşünürsünüz. Bu bilinçdışı bir faaliyettir. Ayrıca sınavın ilerleyen diliminde bos cevap kağıdı görmek yerine dolu cevap kağıdı görmek kendinize güven duymanıza yardım eder. Zaman kazanacağım diye kodlamayı sona bırakmak sınav sonrası yorgunluk ve dikkat dağınıklığının fazlalığı nedeniyle hatalı veya eksik kodlama riskini arttırır, kaydırma yapmanıza yol açabilir. Her yıl % 0,5 adayın kaydırma hataları nedeniyle mağdur olduğunu unutmayınız.

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

17

- Testi iyi çözmek için sadece doğruları bilmek yeterli değildir. Verilen zaman dilimi içinde bu doğruları bulmanız gereklidir. Bu nedenle her bir soruya ne kadar zaman harcanması gerektiği bastan planlanmalıdır.
- Çok sorulu testlerde turlu soru çözüme yöntemi, bilinen soruların çözümünü hızlandırır. Bilinmeyen sorularla zaman kaybını önler. Aynı zamanda zorluk derecesi yüksek sorulara bakmayı ve bu sorular için daha fazla zaman kullanmasını sağlar.
- Zaman kazanmak için soru metni ve kökünü okumadan cevap şıklarına koşmak sizi yanılgılara düşürebilir.

SORULARA
DEĐİŐİK
AÇILARDAN
BAKMAYA
ÇALIŞIN.

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

19

- Soruları okurken hızınızı kesecek davranışlar olabilir. Mesela sesli okuma alışkanlığı, dudak kıpırdatarak okumaya çalışmak, okunan her ifadenin altını çizmek gibi. Hızlı okuma teknikleri kullanılmalı ve sınav öncesi okuma egzersizleriyle okuma hızınızı arttırmalısınız. Soru cümlesini ve metni okurken kelimeleri tek tek okuma yerine gruplandırarak okuyun. Hızlı okuma hem anlamayı kolaylaştırır hem de daha az yorulmanızı sağlar. Bir diğer faydası da dikkatimizi daha çok toplamamıza yarar.
- Sınavda zaman kullanımını en fazla zora sokan bildiklerimizi ve bilmediklerimiz değil, biraz bildiğimiz ya da tereddüt ettiğimiz sorulardır. Bu yüzden soruyla inatlaşmak, “bu soruyu çözmezsem ölürüm!” mantığı testin sonunda hüsrana uğrama riskini artırabilir.

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

20

- Soru içinde geçen ipuçlarından faydalanmayı bilin. Bunlar altı çizili, koyu puntıyla yazılmış, tırnak içinde, değildir, olmaz, her zaman, hiçbir zaman, bütün, zaman zaman, yoktur, vardır, birbirinden farklı, birbirine benzer, eşdeğer, birden fazla, ayrı ayrı, iç içe, yan yana, ikisi bir arada, ana düşünce, yan düşünce, benzer düşünce, asla, genellikle, çoğu, vb. ipuçlarıdır.
- Soruları okurken mutlaka kursun kalem kullanın ve önemli ipuçlarının altını çizin.
- Öncelikle soru cümlesini okuyarak ne isteniyorsa altını çizin ve aklınızdan geçirin. Sonra metin kısmını okuyarak soruda sizden istenen kelimelerin altını çizin. Daha sonra şıkları elemeye başlayın.

**YAPABİLDİKLERİNİZİ
BİLİN HER
DENEMEDEN DERS
ÇIKARIN.**

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

22

- Uzun paragraf sorularını cevaplandırırken soru cümlesini okuduktan sonra paragraftan bir cümle okuyarak şıkları eleme yöntemini kullanarak ve bunu paragraf bitene kadar devam ettirerek de çözebilirsiniz.
- Her soru üzerinde mutlaka işlem yapın, sonuca ulaşamadığınız zaman işlemi sondan başlayarak kontrol ediniz.
- İki şık arasında kaldığınız zaman; öncelikle soru cümlesini tekrar okuyun, sonra iki şıktan size en kuvvetli geleni okuyarak metne geçin. Ulaşmak istediğiniz sonucu bulduğunuz zaman doğru cevap bu şıktır. Eğer bulamadıysanız doğru cevap diğeridir. Hemen diğer seçeneği işaretleyin.

ETKİLİ TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ

23

- Her test bölümü arasında mutlaka en az üç dakika verilmeli, bu arada gözler dinlendirilmeli, vücut hareket ettirilmelidir. Kan dolaşımı hızlandırılmalı, beynin ihtiyaç duyduğu enerji, kan dolaşımı sayesinde verilmelidir.
- Çok soru çözün. Bir günde çözebileceğiniz soru sayısını belirleyip her 15 günde bir soru sayısını arttırın. Böylece çok sayıda soru çözüp, ÖSYM'nin yaptığı sınavlardaki soru tiplerini yakalarsınız.
- Öğrenci Seçme Sınavına kadar son 10-15 yılda çıkmış soruların çözülmesi, ÖSS sorularına aşinalığınızı arttıracaktır.

**GEÇMİŞ
OLUMSUZLUKLARDAN
DERS ALIP, ONLARI BİR
KENARA İTELİM
HER SINAVDAN BİR DERS
ÇIKARALIM**

SINAV ANI STRATEJİLERİ

25

- ❑ **Sınav saatine yakın kalkıp telaş-kaygı yaratmayın. Daha da erken kalkıp besleyici; enerji verici bir kahvaltı yapın. (hafif bir müzik dinleyerek yapılması rahatlatılabilir)**
- ❑ **Sınavda gerekli belgeleri, en az iki adet yumuşak uçlu kursun kalemi, yumuşak kaliteli bir silgiyi ve bir kalem tıraşı (kullanılışını önceden deneyin) alarak sınav yerine 30-45 dk. önce gidin. (Daha önce gitmeniz heyecanınızı artırabilir)**
- ❑ **Sınavı başaracağınızı kendinize telkin edin.**
- ❑ **Bu sınava bir tek siz girmiyorsunuz. Orada var olan diğer kişilerin durumu da sizinki gibidir.**
- ❑ **Sınav başlamadan önce, tuvalet, su gibi ihtiyaçlarınızı karşılayın.**

SINAV ANI STRATEJİLERİ

26

- Görevlilerce sınavda yapılacak açıklamaları iyi bir şekilde dinleyin, anlayamadığınız yerleri sorun.
- Size verilecek olan cevap kağıdıyla ilgili kodlamaları dikkatli ve eksiksiz olarak doldurun. Verilen cevap kağıdının adınıza düzenlenip düzenlenmediğini, kitapçık türünü ve TC Kimlik numarasının size ait olup olmadığını kontrol edin (Değilse görevlileri uyarın).
- Size verilecek olan cevap kağıdının ilgili kısmını imzalamayı unutmayın.
- Soru kitapçığı üzerine, adınızı – soyadınızı, TC Kimlik numaranızı ve sınav salon numarasını yazınız.

Sınavdan ve başarısızlıktan korkmayın

Başarısız olmaktan korkmayın. Unutmayınız ki korku başarıyı artırmaktan çok azaltır.

SINAV ANI STRATEJİLERİ

28

- **Soru kitapçığı üzerindeki açıklamaları okuyup, sayfaların eksik olup olmadığını, kitapçık türünün ön sayfada yazılı olan ile iç sayfalarda yazılı olanların aynı olup olmadığını kontrol edin.**
- **Tercih edeceğimiz yüksek öğretim kurumu hangi puan türünden örgenci alacaksa o puan türünün hesaplanmasında ağırlığı oluşturan testten cevaplamaya başlayın. Sizin için ağırlığı olan testin en iyi bildiğiniz konularından başlamanız moral ve zaman açısından fayda sağlar. En iyi bildiğiniz testten başlamanız da moralinizin artmasını sağlayabilir.**

SINAV ANI STRATEJİLERİ

29

- **Teste başlamadan önce o bölüme ait açıklamaları okuyarak o teste ve diğer teste ne kadar zaman ayırmanız gerektiğini belirleyin.**
- **Zaman yetmez diye bir şey düşünmeyin. Çünkü size verilen toplam süre mutlaka soruların çözümlerine göre görevlilerce hesaplanarak belirlenmiştir. Herkes eşittir. Kimseye size verilenden fazla süre verilmiyor. Zaman yetmemesi soruların cevaplarını bilip bilmemeye, çabuk yada geç bulmaya bağlıdır. O zaman şunlara dikkat etmelisiniz;**

SONUÇ NE
OLURSA OLSUN
MORALİNİZİ
BOZMAYIN.

SINAV ANI STRATEJİLERİ

31

- 1. Soruyu dikkatlice okuyup anlamaya çalışın.**
- 2. Esas olanın bildiklerinizi yakalamak olduğunu düşünün. Bir iki tekrarla anlayamadığınız, cevabini bulamadığınız soruya bırakıp sonraki soruya bakın. Böylelikle oyalanmamış olursunuz . Bildiklerinizi tam yaptıktan sonra mutlaka sınavın son saatlerinde artı zamanınız olacaktır. Atladığınız sorulara bu zamanda bakmanız avantajlı olacaktır.**

SINAV ANI STRATEJİLERİ

32

- İlk planda çözemediğiniz soruların yanına bazı şekiller yaparak atlayınız. Mesela;
 - ! : İlk hamlede çözemedim, ama konuyu biliyorum.
 - !! : Zaman alıcı soru, ama herhalde çözerim.
 - !!! : Zor soru, herhalde çözemem.
- Bunu yaptığınız takdirde sınavın sonlarına doğru, artan vakitte önce “!” işaretli soruları, sonra “!!” işaretli soruları, daha sonra da “!!!” işaretli soruları çözmeye çalışınız.
- Altı çizili veya koyu yazılı kelimeye dikkat edin.

DENEME
SINAVLARI SİZİ
ÜMİTSİZLİĞE
İTMESİN.

SINAV ANI STRATEJİLERİ

34

- **Soru kökleri sorunun anlaşılmasında önemli yer tutar;**
 - “.....değildir?” , “.....yoktur?” , “.....beklenmez?” , “.....olamaz?”
 - “.....en önemlidir?” gibi.
- **Soruyu anlayamadığınız zaman önce soru kökünü sonra seçenekleri okuyun. Daha sonra da, seçeneklerin ışığında soruyu bütünüyle inceleyin.**
- **Uzun sorulardan korkmayın çünkü bu tür sorular iyi açıklanmıştır. “Uzun soru”, “zor soru” demek değildir.**
- **Paragraf ya da parçaya bağlı sorularda önce alttaki soruyu okuyun. Böylece paragrafta ne aradığınızı bilebilirsiniz.**

SINAV ANI STRATEJİLERİ

35

- Soruların zorluk dereceleri şöyledir; çok kolay % 10 , kolay % 20 , normal % 40, zor % 20 , çok zor % 10 seklindedir. Buna göre tüm soruları cevaplamaya bilirsiniz. Bu da doğaldır. Normal +kolay+çok kolay olan derecedeki soruları yapmanız demek soruların % 70'ini başarmanız demektir. (zaten bilinen sorular kolay demektir.)
- Sorulardaki şekil gibi şeyleri tekrar çizerek zaman kaybetmeyin.
- Sınav sırasındaki dikkatiniz dağılabilir. Soruyu tekrar okumak yerine dikkatinizi toplamak için kalemi bir süre bırakıp 10-15 sn. dinlenin. (derin nefes alma, gözleri kapama gibi)

SINAVLARDA
TERS KÖŞEYE
YATABİLİRSİNİZ
AMA HER
SINAVDA YENİ
ŞEYLER
ÖĞRENİRSİNİZ.

SINAV ANI STRATEJİLERİ

37

- İlk doğru gördüğünüz seçeneği hemen işaretlemeyin, tüm seçenekleri okuyun. Çünkü en doğrunun istendiği bir soru ise ilk seçtiğiniz ne kadar doğru olsa da en doğru olmayabilir.
- İşaretleme yaptığınız cevap bölümünün çözdüğünüz testle aynı olduğundan emin olun. Örneğin Türkçe sorularının yanıtlarının cevap kağıdında matematik bölümüne kodlanması gibi...
- Cevap kağıdının doğru yerlerine, kaydırma yapmadan kodlama yapın. Bunun için soru kitapçığındaki her sayfa için şu işlemi yapın;
- Önce o sayfadaki soruların cevaplarını soru kitapçığı üzerinde işaretleyin, sonra o sayfadaki sorular bitince cevapları cevap kağıdına topluca işaretleyin. Sonra da bir sonraki sayfada yer alan sorulara bakın. Yani kodlamalarınızı sayfa sayfa yapınız..

SINAV ANI STRATEJİLERİ

38

- **Ard arda aynı şıkkı 4'ten fazla işaretlediyseniz cevaplarınızı bir daha kontrol ediniz. Sınavlarda doğru seçenekler genellikle eşit olarak dağıtılır. Ancak doğru şıklar belli bir sıra takip etmez.**
- **Sınavda 4 test olduğunu unutmayınız. Bu nedenle hangi puan türünden tercih yaparsanız o puan türünün gerektirdiği testleri çözünüz.**
- **Çözemediğiniz sorularla moralinizi bozmayınız. Moralinizi bozduğunuzda diğer sorular çözerken konsantrasyon sorunu yaşayabileceğinizi unutmayın.**

SORULAR
BOYUNUZU
AŞSADA
KORKMAYIN.

SINAV ANI STRATEJİLERİ

40

- Yanlış cevapların, doğrulardan götüreceğini hepimiz biliyoruz. Bu nedenle kesinlikle bilmediğinizi bir takım oyunlarla (kura çekme gibi) işaretlemeyin. Ancak, emin olmadığınız sorular için önce doğru olmayanları eleyin. Yanlış şıkları elemek işinizi kolaylaştırabilir. En az iki seçeneğe indirgediğinizde doğruyu bulmanın daha kolay olacağını bilin. Bir soruda yer alan doğruyu bulma ihtimali 5' te 1' dir. Demek ki rastgele işaretleyerek yanlışı bulmak daha kolay.
- Sayısal sorularda mutlaka işlem yapınız.
- Cevabi hatırlayamadığınızda telaşlanmayınız. İşaret koyarak bir diğer sayfaya geçerken bilip de hatırlayamadığınız soruya tekrar bakın. Yine hatırlayamazsanız vaktiniz kaldığında geri döneceksiniz.

SINAV ANI STRATEJİLERİ

41

- **Bir bölümden diğer bir bölüme geçerken zaman kaybetmeden zihninizi ve bedeninizi dinlendiriniz. Gözlerinizi kapatarak derin nefes alabilir ve bu testin çok iyi geçeceği telkinlerinde bulunabilirsiniz.**
- **Yorulduğunuz zaman bedensel egzersiz yapın (Ses çıkarmadan, kollar, ayaklar ve başınızı hareket ettirebilirsiniz).**
- **Sık sık saate bakmak yerine bölümler arasında saatinize bakınız. Çok sık saate bakmak sizi telaşlandırabilir.**
- **Özellikle alanınızla ilgili tüm sorulara bakın. İyi bilmediğiniz konuların sorularından bile puan çıkartabilirsiniz.**

SINAV ANI STRATEJİLERİ

42

- Sınav süresince moraliniz bozulduğunda, konsantrasyonunuz dağıldığında ve yorgunluk hissettiğinizde nefes egzersizi yapabilirsiniz. Bunun için 10-15 saniye arkanıza rahatça yaslanarak derince nefes alın ve aldığınız nefesi bir miktar içinizde tutarak burnunuzdan yavaşça verin.
- Sınav bitiminden kısa bir süre önce hızlıca kodlamalarınızı kontrol edebilirsiniz.
- Yukarıda yer alanların dışında aklınıza takılan diğer hususları sınav öncesinde rehber öğretmeninize danışabilirsiniz.

**SINAVLARDAN
HIÇ BİR ZAMAN
KORKMAYIN.**

Kaynakça

44

1. Er, Murat; www.ygslgs.com, 16 Mart 2010 Salı
2. Çağiran, Sinan; www.osservisi.com, 16 Mart 2010 Salı

İsmail KARAKUŞ
Eğitim Bilim Uzmanı/Psikolojik Danışman
[İsmail karakus@hotmail.com](mailto:İsmail_karakus@hotmail.com)